

زهرا عرفانی زاده^۱*

۱ مربی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه پیام نور مرکز اراک، ایران

چکیده

حرم حضرت معصومه به عنوان مهمترین عنصر معماری و شهری قم در طول تاریخ شهر، همواره مورد توجه حاکمان و دولت‌ها بوده و در هر دوره دستخوش تغییرات عمده‌ای گشته است. در این مقاله در پاسخ به اینکه آیا تفاوتی در نگرش به ساخت فضاهای زیارتی در دوره معاصر نسبت به دوره قاجار به وجود آمده است؟ دو صحن از دو دوره مختلف حرم یعنی صحن اتابکی از دوره قاجار و صحن صاحب الزمان مربوط به دوره معاصر، مورد بررسی قرار گرفته و با هم به قیاس برده شده‌اند. در این جا هر دو صحن از دیدگاه معماری و تزیینات معرفی و به تفاوت‌ها و شباهت‌های آن‌ها پرداخته شده است. این تحقیق کیفی و توسعه‌ای به روشی توصیفی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و مشاهده و عکسبرداری سازمان یافته است. در نهایت امر، مقایسه میان دو صحن، تفاوت‌هایی را در تناسبات، هندسه و تزیینات و رویکردهای طراحی نمایان می‌سازد.

واژه‌های کلیدی: حرم حضرت معصومه (س)، صحن اتابکی، صحن صاحب الزمان، شرکت مشاورین پیرراز.^۱

Comparing two courtyards of holy shrine of Hazrate-masoumeh

Zahra, Erfanzade¹

¹Department of Art & Architecture, Payame Noor University of Arak, Arak, Iran

Abstract

In this paper, the question is that "Is there any difference in attitude toward the construction of places of pilgrimage in the contemporary period and Qajar period? Two aprons of different periods have been researched and been Compared. This qualitative research study, Using the library, answered the question. Comparison between two courtyards displays differences in proportions, geometry, design approaches, and decorations.

Keywords: Atabaki courtyard, Sahebzaman courtyard, Pirraz Consultants.

^۱ با تشکر از دکتر علی اکبر صارمی استاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.